

Preek over 2 Koningen 20:12-19

Liturgie:

Votum en groet

Zingen: Ps. 122:1,2,3

De Tien Woorden

Zingen: Ps. 123:1,2

Gebed

Schriftlezing: 2 Koningen 20:12-19; 2 Kronieken 32:24-33

Zingen: Ps. 131:1,2,3

Tekst: 2 Koningen 20:12-19

Preek

Zingen: Lb. 126:1,2,3

Gebed

Collecte

Zingen: Ps. 126:1,2,3

Zegen

Gehouden te: Baflo, 30-11-14 (9.30 u.)

Inleiding rond de schriftlezingen

a. *Schriftlezing vanmorgen uit de Tanach*, Joodse versie van de NBV; niet in het Hebreeuws; de namen van God en van de mensen klinken een beetje anders; dichter naar het Hebreeuws toe.

Het gebruik van de Tanach maakt het mogelijk een paar dingen duidelijk te maken. Want de volgorde van de Bijbelboeken is anders dan wij gewend zijn.

Voorbeelden:

- Na 2 Koningen volgt Jesaja. Vallen beide onder de noemer van de Profeten.
- 2 Kronieken is het laatste bijbelboek (Geschrift) in de Tanach; is ook later geschreven dan 2 Koningen; na de ballingschap en met een heel eigen invalshoek.

b. Lezen: 2 Koningen 20:12-19

Mensen even laten nadenken over dit gedeelte aan de hand van een paar vragen:

- Wat zegt dit gedeelte u? Wat vindt u de boodschap?
- Wat valt u op? Wat roept vragen op?

Dit deden we ook met de Klankbordgroep Prediking maandag jl. Daar kwamen een paar vragen naar voren, die ik even noem zonder volledig te zijn.

- Waarom deed Hizkia dit, dat showen van zijn rijkdommen?
- Was het een test voor Hizkia?
- Wordt Hizkia op het matje geroepen door Jesaja?

Ook een paar vragen naar onszelf toe kwamen aan de orde. Ik probeer ze in de preek mee te nemen.

- Hoe gaan wij om met de dingen waar we trots op zijn? Wat zijn onze valkuilen?
- Hoe gaan wij de decembermaand in gelet op onze rijkdom tegenover de rampspoed van mensen elders in de wereld?

c. We gaan nu eerst het gedeelte uit 2 Kronieken 32 lezen.

Daar vinden we al een begin van het antwoord op de vragen over de actie en de houding van Hizkia.

Bedenk even, dat dit geschreven is ruim na de terugkeer van Israël uit Babel, in de periode van de herbouw van de tempel en de reorganisatie van de eredienst. Het kijkt ook samenvattend terug op de periode Hizkia en zijn handelen.

Lezen: 2 Kronieken 32:24-33.

Daarna zingen we Ps. 131:1,2,3

Preek

Thema: Hizkia, wat heb je nou gedaan?

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Mijn tijd

'Ach, het zal mijn tijd nog wel duren...' Dat zeggen we soms.

Een voorbeeld.

Er zit nog voor een beperkt aantal jaren aardgas in onze Groninger bodem. Dertig jaar of nog wat meer misschien. Gesteld dat de gaswinning gewoon doorgaat, misschien op een wat lager niveau. Maar toch...

Op een gegeven moment is het op. En dan?

Maak je je daar druk om? Verontrust je dat? 'Hoe moet het dan met onze energievoorziening?' Of zeg je / denk je: 'Het zal mijn tijd nog wel duren.' En je gaat gewoon met je leven door.

De uitdrukking klinkt berustend, misschien zelfs apathisch. Of ook een beetje egocentrisch. 'Als ik het maar goed heb. Als ik maar met mijn min of meer luxe leventje kan doorgaan.' En laat Gods water maar over Gods akker lopen.....

'Het zal mijn tijd wel duren.' Koning Hizkia lijkt ook zoiets te denken of te zeggen na de verontrustende boodschap van Jesaja in opdracht van de HEER.

Het laatste stukje van vers 19: "*Want hij dacht bij zichzelf: Dat betekent dat er zolang ik leef, rust en vrede zal heersen.*"

Het zal mijn tijd dus wel duren. Bedoelt hij: 'Ik hoef me niet druk te maken over de aangekondigde kaalslag van mijn paleis, van mijn stad en van mijn land?' Kan hij dus gewoon op de oude voet doorgaan?

Is dat de houding en de intentie van Hizkia? Dat zou zijn uitgesproken antwoord '*Het is goed, wat u namens de HEER tegen mij hebt gezegd.*' in een bepaald daglicht stellen. Een beetje ik-gericht? Of zegt hij dat toch in geloof en vertrouwen op de HEER?

Ik vertaal het alvast even door naar onze eigen tijd en onze eigen situatie. Zeggen wij terecht: 'Het zal onze tijd wel duren', als het gaat om de belofte van de komst van de Messias? Ofwel de belofte van de wederkomst van Jezus Christus?

Het is vandaag de eerste zondag van advent. Wat brengt de komst van de Heer teweeg in ons gelovig denken? Berusting of verwachting?

Houden we pas op de plaats of beseffen we dat we onderweg zijn?

In deze setting passen ook de vragen die die ik zopas bij de opmerkingen rond de schriftlezingen al noemde:

Hoe gaan wij om met de dingen waar we trots op zijn? Wat zijn onze valkuilen?

Hoe gaan wij de decembermaand in, gelet op onze rijkdom tegenover de rampspoed van mensen elders in de wereld?

Veel vragen dus. Dat werkt door in de formulering van het thema van de preek.

Hizkia, wat heb je nou gedaan?

2. Vragen

Zegt papa of mama dat ook wel eens tegen jou? 'Rik of Tessa, wat heb je nou gedaan?'

Dat zeggen ze als jij iets gedaan hebt, dat niet goed is. Waar papa en mama niet blij van worden. Je hebt lekker met een pen of een viltstift op het nieuwe behang gekrast. Of op je nieuwe kleren. Je hebt met de tablet of de laptop van je vader gespeeld – Hij zag het niet! - en de boel in de war geschopt of een kras op het scherm gemaakt.

'Hé zeg, wat heb je nou gedaan?' Dat klinkt boos of verdrietig. En jij moet eerlijk zeggen wat er gebeurd is.

Hizkia, wat heb je nou gedaan?

De profeet Jesaja komt naar koning Hizkia toe en vraagt hem dat in feite. Moet hij op het matje komen bij Jesaja of bij de HEER? Dat vind ik wat te sterk uitgedrukt. En ook niet respectvol.

De profeet stelt hem in opdracht van de HEER wel een paar vragen, die de koning aan het denken willen zetten en hem ter verantwoording roepen. Hij wordt aangespoord te reflecteren op zijn houding en zijn handelwijze. Zo zeggen wij dat in goede coachings- of hulpverleningstaal.

Hizkia heeft net aan een hoge Babylonische delegatie een uitgebreide rondleiding gegeven in zijn paleis, zijn schatkamers, zijn wapendepots, zijn land. Jesaja heeft dat uiteraard meegekregen. Hij is hofprofeet.

"Wat hebben deze mannen tegen u gezegd? Waar kwamen ze vandaan?" Dat zijn Jesaja's eerste vragen, als hij Hizkia opzoekt.

Op de tweede vraag geeft Hizkia wel een antwoord: *"Uit een ver land,... uit Babylonië."* Dat zal Jesaja, die veel aan het hof verkeerde, best geweten hebben. Maar hij wil het uit de mond van de koning zelf horen. Hizkia moet de naam Babylonië laten vallen.

Op de eerste vraag geeft Hizkia geen antwoord. Wat hebben deze mannen gezegd? Dat wordt verder in het verhaal ook niet verteld.

Er wordt wel verteld, dat koning Berodach-Baladan van Babylonië gezanten met brieven en een geschenk naar Hizkia toe gestuurd heeft. Want hij had vernomen dat Hizkia ziek geweest was.

Brieven en een geschenk. Dat zal wel wat meer geweest zijn dan een kaartje met 'Van harte beterschap' erop. En hier heb je een fruitmand om aan te sterken. Het bezoek van de hoge delegatie uit Babel heeft ongetwijfeld een diplomatiek en politiek doel gehad.

Namelijk het zoeken van steun voor een alliantie tegen Assyrië, dat op dat moment het machtigste koninkrijk is in de regio. B.B. van Babel zoekt bondgenoten om het Assyrische juk af te schudden.

De ziekte en de genezing van Hizkia zijn voor Berodach-Baladan een geschikte aanleiding om contact te zoeken en een welwillend gebaar te maken. In 2 Kronieken wordt verteld dat men in Babel ook heeft gehoord van het bijzondere teken bij de ziekte en de genezing van Hizkia. Daar doen ze navraag naar. Misschien hebben ze in Babel er iets van gemerkt. Dat de dag wat langer werd of zo. Dat is niet helemaal duidelijk.

Maar je moet het ijzer smeden als het heet is. En een potentiële partner of bondgenoot moet je een beetje masseren met een geschenk op niveau.

"Wat hebben die mannen gezegd?" Vraagt Jesaja. Misschien wil hij ook wel geen antwoord hebben en wil de vraag Hizkia alleen maar confronteren met zijn daden. Want hij kan weten dat zulke bondgenootschappen niet de goedkeuring van God de HEER wegdragen. De profetieën van Jesaja maken dat heel duidelijk.

"Wat hebben ze in uw paleis te zien gekregen?" Dat is de volgende vraag van Jesaja aan Hizkia. En misschien begint hij zich wat ongemakkelijk te voelen. Dat kan ik me voorstellen.

"Hizkia antwoordde: 'Ze hebben alles gezien wat zich in mijn paleis bevindt. Er is niets in mijn magazijnen dat ik hun niet heb laten zien.'"

Dat is een eerlijk en onbevangen antwoord. Je merkt nog niets van irritatie of kregeligheid.

Mocht Hizkia dan geen rondleiding geven aan zijn hoge gasten?

Ik neem aan dat zoiets bij de diplomatieke gebruiken behoorde. Als koning Willem Alexander en koningin Maxima een koning of een president van een bevriende natie ontvangen, dan laten ze hem ook iets zien van de culturele schatten van ons land. Kwestie van wellevendheid op regeringsniveau.

Over de rondleiding zelf breekt Jesaja niet de staf. Daarover wordt Hizkia ook niet gekapitteld. Hem wordt op een subtiele manier een vraag gesteld. *"Wat hebben ze in uw paleis te zien gekregen?"*

Hizkia is gevleid door de belangstelling uit Babel. Hij voelt zich vereerd en in zijn ego gestreeld. Daarom geeft hij de delegatie een koninklijke ontvangst en een uitvoerige rondleiding door zijn paleis, zijn schatkamers, zijn magazijnen.

"Er was niets in zijn paleis of in zijn rijk dat Hizkia hun niet liet zien."

Wat is de boodschap, die Hizkia daarmee uitstraalt? Hij wil kennelijk indruk maken op de gezanten uit Babel. En zo op koning Berodach-Baladan.

"Kijk, ik heb geld genoeg om een leger op de been te brengen en zo een aandeel te leveren in de alliantie tegen Assyrië. Ik kan een belangrijke bondgenoot zijn. Mijn koninkrijk telt echt wel mee."

Laten we op dit punt dit bedenken: *"Zo schonk God hem een zeer groot vermogen."* Zo zegt de Bijbel dat zelf in 2 Kronieken 32:29. Hizkia's rijkdom was aan God te danken.

Maar dat lijkt Hizkia bij de delegatie uit Babel even te vergeten. En dan wordt zijn rijkdom, en de bijbehorende macht, zijn valkuil. Zoals vroeger ook bij Salomo tegen het einde van zijn regering.

Hizkia gaat zich belangrijk voelen en voor een deel minder afhankelijk van God. Daar zet de Bijbel dan het stempel 'hoogmoed' op.

Dat heeft de schrijver van Kronieken begrepen. En de Heilige Geest benoemt het in 2 Kronieken 32, terugkijkend op de actie en de houding van Hizkia. We lezen:

"Jechizkia was echter zo hoogmoedig geworden dat hij zich niet dankbaar toonde voor de weldaad die hem was bewezen. Zo riep hij Gods toorn over zich af, en ook over heel Juda en Jeruzalem." (2 Kron. 32:25)

En in vers 31:

"En de keer dat er afgezanten van de vorsten van Babylonië waren gekomen (ze waren gestuurd om navraag te doen naar aanleiding van het teken dat in het land was waargenomen): toen had God hem alleen maar verlaten om hem op de proef te stellen en zo te weten te komen wat er in zijn hart omging."

Let wel! God had bij die gelegenheid Hizkia verlaten om hem op de proef te stellen. God voerde een test van Hizkia's hart uit. Wat ging er in zijn hart om? Wij zeggen eerder: 'Hizkia dacht even niet aan God, toen hij zijn rijkdommen showde aan de gezanten uit Babel. Hij hield God er even buiten.'
De Bijbel zegt: 'God verliet hem bij die gelegenheid.' *"Eén keer kwam de Heer Jechizkia niet te hulp."* (BGT)

Ik moet hier even denken aan die andere Gezalfde van de HEER, die bij een bijzondere gelegenheid – heel wat minder comfortabel dan bij Hizkia – door zijn Vader verlaten werd. Onze Heer Jezus Christus aan het kruis op Golgota. Hij schreeuwde naar God toe: "Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?" Ook toen bleek wat er in Jezus' hart leefde. Volkomen vertrouwen op God; volmaakte liefde voor zijn Vader en voor het volk, dat Hij kwam redden.

Ik ga even naar onze eigen tijd, naar onze eigen situatie. Naar ons eigen hart. Hoe test God ons, om te weten wat er in ons hart leeft? Wat showen wij, wat stralen wij uit als het gaat om onze rijkdommen, materieel en geestelijk? Hoe gaan wij om met de rijkdommen die God ons geeft? Hoe gaan we de luxe feestmaand december in? Het is ook voor ons een valkuil om dan de HEER te vergeten en trots te zijn op wat wij hebben verworven of bereikt.

Als wij denken dat we het zelf wel kunnen, is dat dan ook niet: God heeft hem op dat moment verlaten? Of is het: Wij verlaten en vergeten God eventjes? Of wat langer... En onze rijkdom staat in schril contrast met de armoede en de rampspoed van andere mensen. Dichtbij – de cliënten van de voedselbanken. En ver weg – de vluchtelingen uit Syrië, Irak, Noord-Afrika. De mensen in de landen, waar St. Open Doors in stilte werkt. De mensen voor wie we vandaag collecteren.

'Wat hebben de mannen uit Babel in uw paleis te zien gekregen?' Vroeg Jesaja aan Hizkia. Wat krijgen de mensen van u te zien? Dat vraagt de profeet aan ons. Wat zegt u dan? Wat is uw antwoord?

3. Antwoorden

Hizkia geeft onbevangen, eerlijke antwoorden op de vragen die Jesaja hem stelt namens de HEER. Vragen die tot nadenken moeten stemmen.

Hij wordt in elk geval niet boos. Hij reageert niet geïrriteerd, terwijl Jesaja's vragen hem wel raken en appelleren op zijn hart.

Hij is kennelijk ook niet verontwaardigd, als Jesaja hem de woorden van de HEER voorhoudt en hem confronteert met wat er in de toekomst gebeuren zal met zijn rijkdommen, met zijn familie en met zijn land.

Jesaja zegt: *"Luister naar wat de HEER te zeggen heeft."*

Luisteren is het belangrijkste, dat Hizkia nu moet doen. Luisteren en zijn hart op de HEER richten en de woorden van God aanvaarden.

De boodschap van de HEER voor Hizkia houdt in de aankondiging dat alles in het paleis, alle schatten etc. op termijn naar Babel weggesleept zal worden. Inclusief een aantal van Hizkia's nakomelingen, achterkleinzonen. Die zullen meegenomen worden en moeten dan werken in het paleis van de koning van Babylonië.

Dat betekent concreet: deze koningszonen verliezen hun zelfstandigheid. En daarmee verliest het koningshuis van David zijn zelfstandigheid. Het moet zich onderwerpen aan andere machten. Einde dynastie van David. Punt.

En inderdaad, na de Babylonische ballingschap is er niemand van Davids nakomelingen meer koning geweest in Israël. Men verarmde steeds meer. En men streek neer in het verre buitengebied. Jozef woonde en werkte in Nazaret. En Maria's zoon groeide daar op in anonimiteit. Ver van paleizen en rijkdommen.

In de profetie van Jesaja wordt de Babylonische ballingschap al aangekondigd en voorspeld. Dat duurt nog wel honderd jaar..

Hoe reageert Hizkia? Wat is zijn antwoord op de woorden van God?

"Het is goed, wat u namens de HEER tegen mij hebt gezegd."

Hij aanvaardt dus de boodschap van de HEER. 'Het is goed.' Daar zit, dunkt me, een element van berusting in. En het komt uit zijn hart. Hij legt met deze woorden zijn trots af. Zo kijkt de schrijver van de Kronieken er tegenaan en de Heilige Geest.

"Maar omdat Jechizkia het hoofd boog en zijn trots liet varen, en de inwoners van Jeruzalem met hem, heeft de toorn van de HEER hen niet getroffen zolang Jechizkia leefde." (2 Kron. 32:26)

Let op die laatste woorden: "... zolang Jechizkia leefde." Daar heb je dat element van tijd weer.

'Het zal mijn tijd wel duren.' Heeft Hizkia dat gedacht of gezegd? Op een bepaalde manier wel, denk ik. Maar niet in de sfeer van kale berusting of ongeïnteresseerdheid.

Hizkia heeft goed geluisterd en hij pakt de belofte op die er in deze aankondiging van de ballingschap verscholen ligt. De belofte van rust en vrede in de jaren dat hij regeren mag.

"Want hij dacht bij zichzelf: Dat betekent dat er zolang ik leef, rust en vrede zal heersen."

Deze gedachte van Hizkia laat niet zelfzuchtige tevredenheid zien, maar gelovige aanvaarding van het woord van de HEER. Zelfs klinkt er dankbaarheid in door voor de tijd van rust en vrede, die God hem en zijn volk zal geven. De komende vijftien jaar.

4. Verwachting

We hebben de afgelopen weken in vijf preken koning Hizkia van Juda gevolgd. We hebben hem zien opereren bij het herstel van de tempeldienst, onder de dreiging van

Assyrië, en tijdens zijn ziekte en genezing. We zagen zijn sterke punten en zijn valkuil, vanmorgen / vanmiddag in deze preek.

En wat is nu de conclusie?

Staan blijft wat we in het begin van de serie hebben gelezen in 2 Koningen 18:

"Hij deed wat goed is in de ogen van de HEER, net zoals zijn voorvader David gedaan had. Hizkia stelde zijn vertrouwen in de HEER, de God van Israël. Hij was de HEER toegedaan en heeft zich nooit van hem afgekeerd; hij hield zich aan de geboden die de HEER aan Mozes heeft gegeven." (2 Kon. 18:3,5,6)

Dat is het oordeel van God de Heilige Geest over deze koning. Toch was hij, zo bleek ons vanmorgen, niet de perfecte koning, niet de volmaakte Messias.

Dat is iemand anders, Jezus Christus, de Zoon van God, de zoon van David. Ook een zoon van Hizkia. Kijk maar in het *'Overzicht van de afstamming van Jezus Christus, de zoon van David, de zoon van Abraham'* in Matteüs 1.

Merk op hoe ook daar de Babylonische ballingschap een knooppunt of kantelpunt vormt.

Bij Hizkia komt God weer een stap verder op weg naar de komst van de Messias. Adventstijd, berusting in de huidige situatie of verwachting van de komst van de Heer?

Dat laatste toch? Want daar is het de tijd voor!

Amen